

Speaking points

Goedemiddag allemaal,

- Van harte welkom bij de uitreiking van de Hein Roethofprijs 2022
- In het bijzonder heet ik de heer Pieter Roethof en mevrouw Guikje Roethof van harte welkom
- Net als minister Weerwind
- En alle genomineerden
- Van harte welkom op deze bijzondere locatie: het koetshuis van Kasteel de Haar
- Kasteel de Haar, de Kapel, het Tuinhuis en het park ... alles ademt hier geschiedenis en de grandeur van weleer
- Ook hier in het koetshuis ervaar je het warme welkom dat de familie van Zuylen, eigenaar van het kasteel, door de jaren heen aan zo vele gasten heeft gegeven
- Heeft u de portretten van Maria Callas, Brigitte Bardot en Roger Moore ook gezien?
- Een tot de verbeelding sprekende en passende omgeving voor de uitreiking van een belangrijke prijs, in een lustrumjaar!

Dames en heren,

- Dit jaar bestaat de Hein Roethofprijs 35 jaar
- In 1985 was de commissie Roethof nadrukkelijk in het nieuws
- Met de presentatie van het beleidsplan Samenleving en Criminaliteit
- En plan met een stevig pleidooi voor criminaliteitspreventie
- Twee jaar later riep het ministerie van Justitie en Veiligheid de Hein Roethofprijs in het leven
- Om breed aandacht te genereren in Nederland voor projecten die bijdragen aan de preventie van criminaliteit
- Een thema dat nu, anno 2022, nog altijd actueel is
- Dit jaar reiken we voor de prijs voor de 13^e keer uit
- Ik zie u de rekensom in het hoofd maken, ik heb een economische achtergrond en heb het dus ook nageteld:
- Vanwege corona hebben wij de prijs vorig jaar niet kunnen uitreiken
- We hebben dus een jaartje overgeslagen

- Ik zeg bewust 'we'
- Als juryvoorzitter had ik het genoeg om met 6 zeer deskundige juryleden te mogen werken
- Graag stel ik ze aan u voor
- Hans Biesheuvel, initiatiefnemer van ONL voor Ondernemers

- Rahim Sahin, teamchef Ommelanden Noord, politie Noord-Nederland
- Corine Duitman, directeur Directie Veiligheid, gemeente Rotterdam
- Carmelita Reeberg, directeur van eR-Bee Beveiliging B.V.
- Emilie Kolthoff, hoogleraar Criminologie aan de Open Universiteit
- En tot slot,
- Paul Vugts, misdaadverslaggever bij Het Parool
- Graag een applaus voor de juryleden

Dames en heren,

- De Hein Roethofprijs en de bijeenkomst van vandaag staan in het teken van preventie
- We maken kennis met projecten die een bijdrage hebben geleverd aan het voorkomen van criminaliteit
- Voorkomen blijft nog immer beter dan genezen
- En preventie werkt op langere termijn beter dan repressie
- Preventie is misschien niet 'sexy'
- Maar wel hard nodig: we moeten onze inwoners, langjarig, helpen ontwikkelen op alle onderdelen van hun leven
- Dan is de kans op afglijden het kleinst en de kans op succes het grootst

- Kijkend naar het domein van veiligheid zie ik *drie* relevante trends die het belang van preventie onderstrepen:
- De *eerste* trend die ik waarneem, is de toename van cybercriminaliteit
- Zoals criminelen ons in de offlinewereld vaak een stapje voor zijn, zijn ze dat in de onlinewereld ook
- Kregen we vroeger nog wel eens een mailtje van een verloren gewaande prins uit Nigeria die zijn erfenis met ons wilde delen, als we hem maar geld voor een vliegticket zouden sturen,
- Tegenwoordig worden bedrijven gegijzeld met ransomware,
- Worden er bestellingen op naam van onschuldige inwoners gedaan
- En worden jongeren via Snapchat gechanteerd.

- De *tweede* trend die ik wil benoemen is het gebruik van excessief geweld onder jongeren
- Niet alleen van jongeren onder elkaar
- Maar ook tegen onze mensen in de frontlinie zoals politieagenten
- Jongeren, soms zelfs nog kinderen,
- - kinderen die nog aan hun middelbare schoolcarrière moeten beginnen –
- die denken dat ze zichzelf moeten beschermen

- die denken dat ze zich, voor hun eigen veiligheid, moeten bewapenen met messen
- Tot slot, de *derde* relevante trend die in dit rijtje niet mag ontbreken:
 - Criminele uitbuiting
 - De twee eerdergenoemde trends gaan uit van daderschap
 - We moeten echter ook stilstaan bij de notie dat een aantal van die daders ook slachtoffer kan zijn.
 - Uit onderzoek blijkt een grote verwevenheid tussen ondermijnende criminaliteit en criminele uitbuiting
 - met name bij de jonge aanwas
 - Het begint met kleine klusjes
 - om vervolgens vast te komen zitten in de criminaliteit
 - Van slachtoffer dat gedwongen wordt om delicten te plegen
 - naar dader die daadwerkelijk delicten pleegt
- Vanzelfsprekend zijn dit niet de enige trends en ontwikkelingen die onze gedeelde aandacht vragen
- Ook toenemende polarisatie,
- de verspreiding van fake news,
- het publiekelijk delen van complottheorieën
- en de schaamteloze intimidatie van bestuurders, journalisten, politici en ambtenaren mogen we niet vergeten

- Wat al deze trends en ontwikkelingen gemeen hebben?
- Een deel van de oplossing ligt in preventie
- Voorlichting en bewustwording enerzijds
- En anderzijds in overheden die zich verenigen om crimineel handelen te verstoren en de norm stellen
- Het belang van een integrale systeemaanpak wordt steeds meer en steeds breder onderkend
- Mijn oproep?
- Er moet meer aandacht komen voor preventie op alle leefgebieden van onze inwoners:
 - van financiën tot onderwijs,
 - van wonen tot werken

Dames en heren,

- Dat het denken over preventie niet stil staat in Nederland heeft de jury dit jaar gezien
- Er waren maar liefst 22 inzendingen voor de Hein Roethofprijs!
- Uit die inzendingen hebben wij er 3 genomineerd
- En voor het eerst hebben ook een eervolle vermelding
- De jury was enorm onder de indruk van dat project en wilde haar waardering graag publiekelijk delen

- Hoe wij tot de nominaties zijn gekomen?
- Wij hebben de volgende criteria gehanteerd:
- De oplossing wordt in eigen kring gezocht
- Er bestaat samenwerking tussen verschillende partijen
- Er zijn concrete resultaten behaald, zonder de leefbaarheid aan te tasten
- De aanpak moet ook elders in Nederland toepasbaar zijn
- Het project wordt voortgezet
- En de aanpak is vernieuwend
- U hoort het: de eisen voor deze prestigieuze prijs zijn niet mals

- Even na 16.00 uur ontvangt het winnende project een cheque ter hoogte van 20.000 euro
- Dit bedrag is een bijdrage aan de versterking van het project
- Het winnende project ontvangt daarnaast een prachtig kunstwerk
- Dat speciaal door beeldhouwer Jan Ketelaar voor de Hein Roethofprijs ontworpen

Dames en heren,

- Ik ga iets van de spanning in de zaal weg nemen
- Graag introduceer ik de drie genomineerde projecten!
- Ik presenteer ze u in volgorde van inzending
- Uw applaus voor:

- Cyber Ambassadeurs uit Breda
 - You Choose uit de gemeente Haarlemmermeer
 - En Bubble Games uit Eindhoven
- De drie projecten gaan zich straks met een filmpje nader aan u voorstellen

- Zojuist gaf ik al aan dat het doel van de cheque is om het winnende project verder te versterken
- De winnaar van de Hein Roethofprijs in 2019 was het project Shitzooi
- Eén van de initiatiefnemers van dat project is vandaag aanwezig
- Huib den Butter van het politieteam uit Katwijk
- En hij wordt vergezeld door de heer Stephan de Ridder, die het project uitvoert
- Heren, kom naar voren!